НАРОДНИ БРОЈ 28.

„ЗАСТАВА“ излази редовно, сваком, петком и недељом на целом табаку, уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка нарочито за шире народне кругове уређени могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.
За „Приповедање“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Појединн бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 109. У НОВОМ САДУ У ПЕТАК 14. ЈУЛА 1895. ГОДИНА XXX.

НАРОДНОСНИ КОНГРЕС.

СРБИМА, СЛОВАЦИМА И РУМУНИМА

КРАЉЕВИНЕ УГАРСКЕ!

Прилике, које су последица унутрашње политике, којом иде свагдашња угарска влада, нарочито од г. 1873. бацају у озбиљну и основану бригу сваког правог пријатеља домовине.

Политички кругови, који су услед поравнања од 1867. год. увели на се задаћу, да уреде угарску државу, да задовоље све њене становнике и да нашу заједничку отаџбину, сарадњом свију. њених синова, доведу напретку и срећи, нису се држали те задаће, већ шта више изгледа, да су ту задаћу одмах с почетка тим предумишљајем на себе примили, да је се доцније не држе.

* * *

У место, да су угарска влада и законодавство, тежили за уређењем државе, стали су искључиво у службу једне утопије, коју ни сами нису могли ни речима ни стварним појмовима да изразе, већ јој дали фантастично-еуфемистично име: „мађарска народна државна идеја“.

У место, да су дали народима обречена права, неговали су племенске користи једног јединог народа, који су у прикос уставним начелима подигли на степен јединог овлаштеног (привилегованог) народа, док су друге староседелачке народе у њиховој рођеној отаџбини уврстили у туђинце.

У место, да задовоље све државне грађане, изазвали су незадовољство надмоћне већине грађана до најкрајњих граница.

У место, да лојално и искрено спроведу равноправност, они су правим и кривим путевима, законима и владиним поступцима све могуће учинили, да истисну из јавног државног живота све оне, који нису хтели, да се клањају њиховом патентираном родољубљу.

У место, да створе свима народима законите гаранције, које им ујемчавају опстанак и развитак, они се нису обзирали ни на оно мало права, која су им дата ранијим законима.

* * *

Данас пак, раде отворено и са безобзирном бруталношћу, са целим државним апаратом, са свима политичким и друштвеним средствима на уништењу немађарских народности. Жалосне последице ове опасне политике нису могле изостати, и од дана до дана опасност све више расте.

Данас смо већ дотле дошли, да је народносно питање у Угарској предмет расправе у европској штампи, у страним кабинетима и парламентима.

Цео свет сматра унутрашње прилике наше домовине као легло опасности, и брижно посматра страсне прекршаје шовинистичких угњетача и очајне покушаје отпора угњетених.

Дотле смо већ дошли, да и пријатељ и непријатељ домовине, па чак и они, које оптужујемо, виде даље тако не може ићи, него да морају тражити, да се зло лечи.

* * *

И не би било тешко тих средстава наћи, кад би их они искрено и правично тражили. Али то је баш право зло и велика несрећа! Они, који имају у рукама државну власт и тако је често злоупотребљавају, немају ни труни искрености.

У свако доба, од почетка садашње уставне епохе па до данашњег дана, ми Немађари смо се трудили, да уверимо наше противнике о заблудама, у које су се они уживили. Но залудно беше наше напрезање! Наше вође и заступници покушали су у штампи, у парламенту и на скуповима да покажу власницима да пут, којим су ударили, води њиховој и нашој пропасти, и да се мир, цветање и уређење отаџбине само путем правде и једнакости може наћи.

Али је све то остало без успеха, ми смо убеђени, да је сваки споразум са шовинистама немогућ. А и како је могуће убедити онога, који не ће да се даде убедити? Како се може показати опасност ономе, који хотимице зажмури, да је не би видео?!

* * *

Због тога данас нема ни једног Србина, Словака и Румуна, који свој народ и језик љубе, а да није уверен, да се путем рекламација, и у очекивању, да се у каменитом срцу противника пробуди осећај правде, никако не ће моћи постићи побољшавање несносне судбе поменутих народа.

Када смо до тог уверења дошли, само по себи долази, да закониту борбу за наш народни опстанак и ослобођење морамо пренети на друго, успешније поље. Морамо се тако организовати, сви, који имамо да браним једнака права, да можемо противнику законитог отпора дати, не као рекламатори, који просјаче нека права од нечије добре воље, већ као чињеница, која хоће да та права извојује, са убеђењем и свешћу, да му она припадају, и са уверењем да ће их себи законитим путем извојевати.

Таку организацију не може ни једна немађарска народност сама за себе постићи, него је морамо сви заједно створити, јер само сложним силама можемо у нашој отаџбини постати она угледна чињеница, на чије ће се праведне захтеве сваког тренута морати да обазиру и да их признају.

* * *

У ту сврху смо ми, — пошто су и онако наше вође још пре ове таковване уставне ере увиделе значај савеза немађарских народности и исти при разним приликама и остварили, — сада, када је народносно питање тако напредно прешло постало, поново једногласно нагласили нашу солидарност и тежили смо, да створимо основу, на којој би се могли организовати као јак, непробојан савез.

На иницијативу Румуна, који су у последње време тако заузимљиви били, бавиле су се управе наших народних странака овим питањем и услед тога састала се господа: Др Јован Рац, Евген Броте и Аурел Ц. Поповић од стране Румуна, Др. Емил Гаврила од стране Срба, а Павле Мудрош, Др. Милош Стефановић. Др. Самујло Дакснер, Матија Дула и Др. Јарослав Миних од стране Словака и то 10. и 11. јануара 1893. год. први пут у Бечу, да се споразумеју о основи, на којој би се створио наш савез. Исте 1893. год. 14. и 15. новембра састали су се изасланици наших странака поново, и то, пошто неки од споменутих нису могли да учествују, састала су се ова господа: Никола Јоксимовић и Др. Емил Гаврила од стране Срба, Павле Мудрош и Др. Самујло Дакснер од стране Словака, а Др. Јован Рац и Јулије Корожан од стране Румуна.

У овој седници у Будимпешти утаначен је заједнички програм рада, који треба, пре ступања у живот, да се поднесе нашим странкама, боље рећи народима, да га расправљају и коначно реше.

После овога било је још и даљих преговора међу изасланицима, у којима је најзад дат такав облик нацрту програма, који је све задовољно.

* * *

Услед тога овим објављујемо, да ће се конгрес трију народности састати **29. јула (10. августа)** о. г. у Будимпешти, да коначно донесе заједнички програм.

Дневни ред конгреса биће:

Доношење заједничког програма за рад.

* * *

Нови Сад, Турч. Св. Мартин, Сибиљ, 9. (21.) јула 1895.

Привремени одбор изасланика српско-словачко-румунског савеза народних странака:

Никола Јоксимовић с. р.
Др. Емил Гаврила с. р.

Павле Мудрош с. р.
Др. Самујло Дакснер с. р.

Василије Мангра с. р.
Др. Стеван Петровић с. р.

МИЛЕТИЋЕВА СЕДАМДЕСЕТГОДИШЊИЦА.

(Из круга бечке српске радикалне омладине).

Кад је приликом седамдесетог рођен дана мученика народног, див Милетића, народ српски са свих страна, онако силним одушевљењем поздравио Милетића, омладина српска покренула је мисао о прослави седамдесетгодишњице Милетићеве. Омладина је позвала народ, да се одужи ономе, који је све што имаде, па и здравље своје, приложио на олтар бољитка народног.

Но тешке прилике владају у нас! Страначка поцепаност отуђила нас једно од другог, те већ почесмо зепсти, да ће глас омладине остати глас вапијућег.

Тежак би то грех био, вечита љага на народу нашем!

Но на велику срећу нашу, народ се кренуо. Најближи из околине Милетићеве, који данас држе његову „Заставу“, прихватише замисао омладине вољно и одушевљено. После дугог ћутања изађе ево проглас тридесеторице, који желе да се оснује деоничко друштво „Братство“, за издавање листова и књижевна подувећа

Но племенита намера покретача „Братства“ наиђе на отпор баш са оне стране, која би требала, да се за тај покрет најодушевљеније заузме. Пештанска уједињена омладина, која је с нама заједно покренула мисао о прослави Милетићеве седамдесетгодишњице, преломи ствар преко колена и осуди „Братство“ и покретаче му

У србиновом карактеру јавља се ружна црта, да један другом не верујемо! Увек се траже скривене намере!

Уједињена омладина из Пеште провашла је, да се за „Братством“ крију неке радикалне страначке намере. Ми имамо у рукама проглас тридесеторице, но ма како се мучили не можемо у њему да нађемо ничег страначког. Та ваљда нас неће навести на то имена потписаних, који су по начелу радикали, да помислимо е је то чисто радикална ствар, кад из прогласа њиховог видимо, да се сав народ позива да постане чланом „Братства“. Да би се избегла свака сумња о странчарењу, није ето проглас до данас штампан ни у „Застави“ органу радикалне странке, већ је разаслат свима онима, који радосно и одушевљено поздравише Милетићев седамдесети рођендан.

Из прогласа привременог одбора друштва „Братства“ јасно се види, да сваки Србин има права да буде чланом „Братства“, дакле и онај, који није **„радикално расположен“.**

Из прогласа тридесеторице јасно се види, да прва главна скупштина поближе опредељује циљ друштву и доноси друштвена правила.

Покретачи „Братства“ хоће, да се исплате дугови Милетићеви, који му руше и онако већ поремећени мир душевни. Па то исто оће и омладина у прогласу своме, а то дозвољава и уједињени брат у 105. броју „Заставе“.

Покретачи „Братства“ хоће, да се издају дела Милетићева. — И то је замисао омладине српске, а и брат пештанац неће имати ништа против тога, јер ако се сећа расправе на омладинској конференцији у Бечу, знаће да су сви говорници истакли издавање дела Милетићевих, као најглавнију ствар.

Покретачи „Братства“ хоће, да се Милетићу обезбеди доживотно пристојно издржавање. Овоме нема помена у омладинском прогласу. Но и опет морамо да подсетимо брата из Пеште на бечку конференцију. Од наше стране изнета је ствар издржавања Милетићева, но одустасмо од тога, јер зарад слоге попустисмо пред доказивањем, да се не ће моћи толико новца скупити. Сви бесмо за издржавање, но побојасмо се, не ће се моћи остварити и за то та тачка не уђе у омладински проглас. Но када су покретачи „Братства“ нашли пута и начина, да се Милетићу осигура пристојно издржавање, то не можемо ни ми, а ни уједињена омладина имати шта против тога.

Покретачи „Братства“ хоће, да се „Застава“ откупи од Милетића, те да пређе у руке народне. Да се добро разумемо уједињени брате из Пеште, не **у руке радикалне странке, већ у руке народне**, јер „Братство“ **није друштво радикално него народно.**

Покретачи „Братства“ хоће већ и тиме, што ће од Милетића откупити „Заставу“, да му пруже извор, да може пристојно живити; јер тек ваљда није доста исплатити му дуг, а оставити га да и даље оскудева. Та откупом „Заставе“ баш се то постизава, да се Милетићу даде мали капитал, који би му олакшао живљење, јер рента, коју му буде „Братство“ давало, не ће бити тако знатна. Но ако би откуп „Заставе“ био тако страшан баук, да осујети читаву ствар, држимо, да би се од тог могло одустати. Нашло би се ту и другог излаза. **Оставимо ми Милетићу његову „Заставу“, а „Братство“ нека повећа своју ренту, па се ипак постигло оно, што сви хоћемо и што бити мора, да се Милетићу осигура доживотно пристојно издржавање.**

Покретачима „Братства“ пребацује се, да их руководе интереси радикалне странке, кад хоће, да се откупи од Милетића „Застава“ и да пређе у руке народне. Но кад се ствар боље промотри, баш у том погледу не може им се ни најмање пребацити партизанство. Тај њихов корак баш иде против интереса радикалне странке, јер пређе ли „Застава“ у руке „Братства“ онда престаје бити оно, што је сада, т. ј. централни орган српске народне радикалне странке у Војводини. Или зар уједињени брат из Пеште не увиђа, да је по радикалну странку пробитачније, да „Застава“ остане у Милетићевој породици, која је — хвала Свевишњем — са свим радикално расположена. Види се дакле, да тридесеторица, који припадају јевгри радикалне странке, прогласом својим не само не раде у интересу странке, већ јој, на против, праве грдну штету, јер прелазом „Заставе“ у руке „Братства“ остаје **радикална странка без свог главног органа.**

Дозволи дакле, уједињени брате, да ми, који остадосмо радикали, са јачим разлогом узвикнемо: **Башка „Братство“, а башка „Застава“.**

Још неколико речи за адресу уједињене омладине, па да за сада завршимо

Посмотримо ли боље ствар „Братства“ видићемо, да уједињена омладина не само да не треба да се љути, већ на против да се радује оснивању „Братства“.

Покушаји уједињења „опозиционих странака“ изјаловише се..... Позив пештанске омладине, да се и остале омладине одрекну своје политичке боје и да се уједине не нађе одзива... Не би ли зар „Братство“ било згодно поље за остварење, те омладинске идеје: уједињења? Ми држимо да би.

Поцепани смо политички, у „Матици“, у „Повориштy“ и иначе у животу, зашто нас баш „Братство“ не би нашло у свом колу, кад се сви слажемо — у **Милетићу?**

Сматрали смо за дужност своју, да у овој ствари дамо од себе гласа. Видимо у „Братству“ начин да се **Српство колко толко одужи највећем Србину до данас**. Немојмо се хватати за ситнице, кад нам је свима ствар тако мила!

Побринимо се за Милетића, јер он се целог свог века само за нас бринуо. Мале несугласице збрисаће прва скупштина;

не зазиримо од тога што су на прогласу потписани сами радикали! Та **неко мора почети!**

Они започеше, пођимо за њима, па да нас види Бог. **Миле.**

БУГАРСКА ПОСЛЕ СТАМБУЛОВА.

Још се једнако цео свет бави само са Бугарском и са убијством Стевана Стамбулова. Наравно да сваки о томе пише онако како му се свиди, но ипак се сви слажу у једној ствари, а то је да је Стамбулов био велики патриота и државник, о чему не може бити сумње.

По томе не треба много, па да се види како смо ми имали право кад смо рекли: да Бугарска губи врло много у Стамбулову. Но колико она губи, толико добијају сви они, којима не може бити право, да се Бугарска на њихов рачун развија, као моћна и велика држава.

Али поред Бугарске која за сад и неувиђа сву несрећу, која ће је тек снаћи смрћу Стамбуловљевом, много више жале за њим други са стране. Ти други јесу Аустро-Угарска па за њом Немачка а и Енглеска.

Скоро све немачке а нарочито бечке и пештанске новине, не могу довољно да ожале смрт овог, себи најподеснијег балканског државника. Изгледа као да су са њиме сарањене и све лепе наде аустро-угарских листова, које су их заносиле на чаробно балканско полуострво.

„Нова Слободна Преса“ а тако исто и „Пестер Лојд“ већ виде Бугарску, како пропада и како по њој звецка руска сабља и мамуза. Како је то страшно кад неком савест није чиста, па му се све најцрње привиђа и претсказује?!

Међутим биће ипак нешто у ствари, те се чини да та њихова велика туга за Стамбуловом, има свог сасвим оправданог основа.

Вести, које допиру из Софије веома су чудне, те су поред тога још веома јако завијене и непровидном тајанственошћу. Говори се о свему и свачему. Док једни гласови јављају, да се Кобург више неће ни враћати у Бугарску, и да се по Софији растурају плакати у којима се позива народ, да прогласи Асена I. сина грофа Хартенауа-Батенберга за кнеза бугарског; дотле опет говоре други гласови о том, како се Русија спрема да се измири са Бугарском ако Бугари прогласе Бориса I. за бугарског кнеза.

Борис I. то је нејако детенце, првенче и јединче садашњег кнеза Фердинанда Кобуршког. И ако би се Кобург захвалио у име свог сина, онда би се образовало намесништво које би владало Бугарском све до пунолетства Борисовог.

Све ове вести тако чудновато звуче, да се човек не уме и не може снаћи. Али кад се томе дода да Русија тражи само оне регалије Кобурговом сину, које она одобри — онда је ствар приличио појмљива.

Србија није никад Русију увредила, а ни близу тако није према Русији поступала, као што је то Бугарска чинила. Јер Србија бејаше само ратни савезник Русије док Бугарска бејаше дужник: Русије, Румуније и Србије, које су је из пепела и ропства подигле. Ако се дакле Србија моментано у политици и удалила од Русије, она би за то нашла донекле и оправдања у многом чему, па и у Сан Стефанском миру. Но Бугари који су могли и морали имати према Русији, једино своје дужно поштовање и захвалност, они су је срамно вређали, тако рекуће све до јуче.

Па ипак ево Русија се за Бугарску поново тако загрева, као да јој је са срца одпала, док за Србију нема оног правог, управо нема довољног интереса. Русија Бугарској опраштa све и прелази заборавом преко свега, док према Србији не ће да покаже ни обичне знаке приближења, која јој се нуде — радећи тако, она Србију само одбија својом ладноћом осећаја. И то је оно што Русија пружа Србији, оној Србији, чији народ тако топло осећа за братском православном Русијом.

Код овакови околности Србија не може равнодушна остати — али не мора ни завидити Бугарској, јер та непојмљива и превелика љубав Русије наспрам Бугарске, ко зна како ће на крају крајева изгледати, и шта има да значи?!

Можда та љубав Русијина лежи и у томе, што она сматра Бугарску, за коју је своју крв пролила скоро сасвим својом правном својином. Али овде није место за нагађања, овде је једно главно, а то је да је Бугарска у Стамбулову изгубила много и да после његове смрти настају не само за Бугарску, него и за целу Европу сасвим нови догађаји и преокрети, који се у овај пар још не могу довољно предвидети и са свим правилно оценити.

Да ми не претерујемо и да наше мишљење има свог стварног основа, то казује и сама та околност: што је Стамбуловљевој породици изјавио саучешће и наш цар и краљ Фрања Јосиф. Није од мање важности ни оно, што о томе Бизмарков орган „Најесте Нахрихтен“, заједно са „Фосише Цајтунгом“ пишу. Они захтевају да се немачки посланик у Бечу гроф Еленбург што пре поврати у Беч у првом реду ради бугарских догађаја. Те узгред доводе овај догађај у везу са Аустријиним попуштањем словенским народима, услед чега је тобож запретила опасност самом тројном савезу!! Енглески листови иду и даље па кажу: да се умorство Стамбуловљево апсолутно не може оделити од најновијег преокрета бугарске политике, који се понајвише огледа у одашиљању и пријему бугарске депутације у Петрограду. Зато они држе да је у Бугарској настало зло, јер не само да је смрћу Стамбуловом, Бугарска одбила све своје европске пријатеље од себе, него је изгубила јединог знаменитог човека што га је код куће имала.

Руска пак штампа не пише још ништа, т. ј. још нам одавде не допреше вести о овом догађају Но судећи по свему баш писање руске штампе имаће да рекне последњу реч у овој ствари, а дотле ћемо још видети како ће се ствари у Бугарској развити.

Нови Сад, 13. јула.

Народносни конгрес и мађарска штампа. Тек што је брзојав разнео вест, да су се немађарске народности споразумеле, да у суботу 29 јуна (10 августа) одрже у Будимпешти народносни конгрес, већ се мађарска штампа ужурбала те се и сувише живо бави тим стварима.

„Хазанк“ пише „Из имена потписивача види се на први поглед, да је конгрес само агитационално средство, које је израчунато баш за време бриселске интерпарламентарне конференције; а одржао се он; а буду ли му се сметње чиниле“.

„Мађар Хирлап“ пише: „Народносно питање, ове године расправљаће се не само у Бриселу, већ и у Будимпешти.“

„Мађарорсаг“ има велики уводни чланак, у ком страсно протестује против народносног конгреса и позива владу, да исти забрани.

*

„Протежирање“ Срба у Босни. Још јуче добисмо једно писмо од нашег угледног пријатеља из Травника, у ком нам јавља, како је „славна“ земаљска влада за Босну протерала Стеву Вујадиновића, тамошњег српског народног учитеља, и то својим отписом од 16. јуна о. г., број 2002. (У. I. А.). 10. јули био је последњи дан, докле му је дозвољено, да може остати, да уреди своје ствари за пут. Још нам пријатељ наш јавља, како исти учитељ има двоје нејаке дечице, како је цео овај догађај са учитељем удешен намерно, како би могли угушити и затворити ову српску школу, која одавно боде очи овдашњим католицима и влади.

Међутим саучешће православног и мухамеданског света тако је велико, да се чине припреме, како би га што достојније испратили из своје средине.

Ето тако нас извештава наш одлични пријатељ о овом новом атаку босанске владе на српски народ у Босни и Херцеговини.

Ко дође у Травник, па погледа, како су се тамо угнездили католици са својим калуђерима и другим пропагаторима, тај мора помислити, да се не налази у убавом Травнику у вароши словенске Босне, него да је посред латинског Рима.

Ови дрски људи, огромном већином странци, тако су силно протежирани од ове намет босанске владе, да се не боје и не превају баш ни од кога.

Ми смо већ једном казали, да слатки Калај не даје бадава 49.000 фор. земаљског новца годишње само језуитској гимназији у Травнику, него да он добро зна, да у њој потпомаже оно слепо оруђе, које је наперио против Срба православних и Срба мухамедоваца.

Али ето се нашло бестидника међу хрватским новинарима, који ипак имају образа да причају, како босанска влада „протежира“ (!) у Босни и Херцеговини Србе православне, док тобож Хрвате гони!

Овај једини пример довољан је па да се види, како истински пишу све хрватске новине без разлике партија.

За данас износимо ово најновије дивљаштво самозване и намет босанске владе, а наскоро ћемо се и опширније повратити на ову ствар.

*

Мађарска заповетања. Узбунила се осетљива крв „Мађар Орсага“ и никако му не иде у главу, како је могао бан, да позове угарску владу, па чак и самога цара и краља, да дођу на јесен у Загреб. „Мађар Орсагу“ никако не иде у главу, како је бан у опште могао позвати у Загреб цара, без да је та ствар ишла преко хрватско-славонског министра у Будимпешти; он у томе гледа повреду закона, те пита, како се Банфи у опште могао одазвати том противзаконитом позиву. Зар — наставља „Мађар Орсаг“ — нас да неко позива у госте у сопственој нашој кући и домовини!?

Шта друго да му на овакова заповетања одговоримо, него: Иш, не праши!

Боље би било, да Мађари пречисте посао са својим жидовима, који хоће да их истерају и истисну из праве њихове куће и огњишта, него што су зинули за туђом кућом.

Политички преглед.

Србија после примљеног зајма

Несретни и убилачки зајам о коме је цела Европа писала и говорила, примилаје на врат на нас ова жалосна народна „скупштина“, па га је и краљ потврдио и одобрио. И док цела земља изненађено гледа шта ће бити после тога са Србијом, дотле се први напредњаци веселе и сасвим безбрижно удешавају своје аговане по земљи Србији. Сад се размећу како ће да уведу тобож штедњу, и како не ће терати из службе ни оне чиновнике који нису напредњаци. Међутим све се то чини само да се замажу свету очи; јер како јављају све гладнице и истеранице напредњачке, враћају се поново у државне службе са

масном платом. Чак су једном напредњаку узели кућу под кирију у име неке државне канцеларије, да му могу дати 300 дин. месечно. Заиста срамота и греота да се тако лакомо арчи народни новац.

Колико је погрешено што је овај зајам примљен, то се најбоље отуда види кад се погледа како је прошао у Паризу кинески зајам.

У Паризу је био упис за кинески зајам, за који Русија добра стоји. И само за један дан уписано је 20 пута више, него што је тражено. Исто је тако било са кинеским зајмом и у Петрограду. где је од тражене суме, пет пута више уписано.

Но и сам „Пестер Лојд", тај лист пештанских Чивута, овако пише о српијанском зајму Он каже, да Србији треба да ово буде последњи зајам, јер ако и после овога почне тражити зајмове и пара, може свашта бити. Ето докле су довели Србију црни Милан и његови напредњаци, који се увек нађу на врху земаљске управе, кад год Србији прети велико зло. Али доћи ће једном крај и њиховом безакоњу.

Чудни знаци у Босни.

Према вестима које стижу из Сарајева, опажа ју се у Босни и Херцеговини неки чудновати и за сада још неразумљиви знаци и покрети. На влади су веома узнемирени, тобож што им стижу важне вести, о неком оружаном покрету у Ново-Пазарском санџаку. Услед тога склонила се је влада да предузме све нужне мере, те је издала налог на све војене области и оружничке постаје и заповедништва, да се најстрожије мотри на сваку особу, па на којој би ма шта сумњиво приметили да одма пријаве влади.

Како се види, овде је дрско измишљен тобож некакав оружан покрет и комешање у Новом Пазару, те ће се иза тога сакривати и изговарати намет босанска влада, која сигурно смера, да опет поватвара неке ни криве ни дужне људе у Босни. Ово је у толико вероватније, што су већ ухапшени Ковачевић и Сали Ага Форте.

Ови су људи ухапшени само зато, што су били у Црној Гори. Па пошто онима на „земљаној" влади није савест чиста; они су већ све што је најгоре и најкрвавије видели, те су у страху затворили ове невине људе, иза којих ће тек доћи нова затварања и гоњења.

Јадна, некад поносна Босно, шта све мораш да трпиш и подносиш. Али Бог је добар и праведан па ће и теби боље бити!

Жељезничка веза Босне са Далмацијом

Пре кратког времена 17. ов. месеца по нов. календару изнешен је пред царевинско веће у Бечу предлог одбора, који предлаже жељезничку везу Далмације са Босном и Ерцеговином, и то од Спљета. Предлог је живо затоварао и препоручивао др. Гајо Булат далматински заступник у царевинском већу и вођа далматинске народне хрватске странке, те је најзад исти предлог усвојен и коначно примљен пошто се је Булату придружио главни одборски известитељ Мезник.

Тако је најзад решено и ово важно питање које ће много придонети бољитку и напретку Далмације — а од којега би још и веће користи било за Далмацију, кад би се и Дубровник преко Скадра везао са Србијом Јер Босна и Србија то су природна залеђа Далмације, која без њих мало вреди, поред све своје лепоте и природне питомине.

Бриселска међународна парламентарна конференција.

Као сваке, тако ће се и ове године састати чланови европских државних сабора, да у конференцији претресају ствари које их све заједнички занимају, а поглавито питање о миру и рату.

Ове ће се године састати конференција 1. (13.) августа у престоници Белгије у Бриселу.

Још лане су посланици из краљевине Румуније хтели, да изнесу питање немађарских народности, јер је то тако озбиљно, да скрива у себи опасности за европски мир, но морифетлуцима Мађара испало је за руком, да се о томе не говори, али је и Румунима испало за руком да осујете жељу Мађара, да се ове године тај састанак у Будимпешти одржи.

Ове ће се године у Брислу опет о томе ломити копља, да ли ће се расправљати наше народносно питање, и да ли ће, године 1896. када Мађари миленијском изложбом у Будимпешти славе хиљадугодишњицу свога доласка у ове земље, пристати чланови европских парламената, да се састану у Будимпешти.

Румунски и мађарски посланици спремају се да у великом броју буду у Бриселу, и гроф Апоњи штудира нарочито народносно питање, да га у прилог Мађара изнесе пред тај светски суд.

Са великом пажњом исчекујемо, како ће се ова ствар свршити.

Бугарски изгреди.

Од како су бивш. бугарског министра Стамбулова мучки убили. од то доба у Софији не престају шкандали. Ти су шкандали избили на јавност на најгаднији начин и то баш при самом спроводу Стамбуловљевом, где се светина тукла и гњавила, па чак и страни конзули нису боље прошли. Шкандили још трају, јер светину подржава влада, која је и смакла Стамбулова са овог света. Како јављају, Стамбуловљева фамилија хоће да се из Бугарске исели у Аустрију; а говори се и то, да се Кобург, који није у Бугарској, не ће више ни враћати у Бугарску. А то се закључује отуда, што му је пре неки дан и жена са сином му отишла из Софије овамо у Аустрију. Шта ће бити скоро ће се знати, нарочито док се поврати у Бугарску она депутација, која је отишла да измири Бугарску са Русијом и која се већ враћа у Бугарску натраг.

Међутим већ стижу гласови, да је садање бугарско министарство дало оставку и да ће на владу доћи они људи које Русија буде хтела признати.

РАДОСТ НАШЕГ НАРОДНОГ МУЧЕНИКА.

Тмину суморног и паћеничког живота нашег старине-великана Дра Светозара Милетића разгонила је јуче брзојавна жица из Беча.

Главни уредник „Заставе" био је те среће, да му је први саопштио вест, да је јединац син му и миљеник Славко срећно положио све своје испите, и да ће сутра у суботу на бечком свеучилишту промовисан бити за доктора целокупне медицине.

Превелика беше срећа и радост нашег остарелог великана, коме је триновита стаза живота, тако мило светлих, ведрих часова пружила.

Поток сува радосница из надземног погледа и плавог ко небо ока старине, олакшао је набујалост груди му, коју је превелика радост проузроковала.

Са нестрпљењем очекивао се тај час од многих, јер сваки Србин од срца дели сваку и најмању радост народнога тића, и многима је изгледало, да се тај час и сувише споро приближује.

Међутим Славко Св. Милетић, данас је тек 26 година, те спада у најмлађе докторе. А кад се узму у обзир ванредне породичне неприлике, и разне тешке ударе и буре, које је његово меко, младо срце претрпело, то се свако само зачудити мора, да је тако млађан довршио тешке лекарске науке.

Славко је, као војнички једногодишњи добровољац, под пушком довршио своје науке, те и сада тако мора да служи до идуће године цару и краљу и да са промоције одмах хити у Брук на велике маневре. А кад га та војничка дужност пређе, ступиће у редове народне уставне војске, да онде дели уставне мегдане за права свога милог српског народа.

Очекујући га тако раширеним рукама, довикује му и уредништво „Заставе":

„Живео др. Славко Св. Милетић"!

Вести из народа.

Пишу нам из **Бавништа**: „Овдашњи администратор, поп Никола Марковић, оде у суботу 1. (13.) јула т. г. у Алибунар са своја два сестрића, т. ј. девојчицом и мушкарцем од 10 и 12 година, и тамо буде са сокака од деце отргнут и у затвор стављен од стране полит. власти. Од то доба његови овдашњи непријатељи разносе разне лажне гласове о њему, тако, да човек није могао бити на чисто, шта је у ствари. Сад вам поуздано могу јавити ово: Поп Никола Марковић, кад је био у Добрици, он је тамо затекао протокол крштења сав израдиран и поправљан, јер је ондашњи свештеник стар и шлогиран био, па је једно ново крштено дете заборавио увести у протокол од 1876. год., већ га је тек 1877. увео; с тога је ставио примедбу: „Рођено 1876. године", а и у прошкрипцији стоји опет год. 1876. као год. рођења. На основу тога издао је поп Никола поменутом детету крштеницу на 1876. годину. Сада је алибунарски солгабиров пронашао, да је то фалзификат, те је с тога поп Николу у притвор ставио. Владика је свог секретара одмах у Алибунар послао и овај је пронашао, да је поп Никола са свим невин. Сад су његови непријатељи увукли рогове. Говори се да ће владика тек сад отпочети истрагу; шта ће даље бити, идемо да видимо.

Оволико за сад, а ако ми сл. уредн. цењ. „Заставе" у будуће места буде уступило, то ћу опширније изнети на јавност цео ток гоњења честитог поп Николе као и његове гониоце.

Срећко."

Вести из места и са стране.

„Хрвати и језик српски." Још није ни изашла из штампе ова веома интересантна и по својој каквоћи јединствена књижица — а већ се пријавило преко 700 претплатника. Како је иста књижица штампана само у 2000 комада, а једнако се све више тражи, то нека се пожуре сви они, који је желе добити, да после не остану без ње. Књигу ће само онај моћи добити, ко пошаље новац на **Администрацију „Заставе"**, заједно са 5 новчића поштарине, а на сваки десет књига иде једна на дар.

Српски учитељски конвикт у Нов. Саду ступа, у име божије у **живот** почетком идуће школ. 1895.-6. године. Поводом тим, позивају се сви чланови овог друштва, који су своју чланарину уплатили, а имају деце способне за гимназију вишу девојачку или трговачко занатлијске школе, да поднесу председништву друштва своје молбе најдаље до Преображења, т. ј. до 6. (18.) августа о. г. Уз молбенице ваља поднети дечију школску сведоџбу од последње године, крштено писмо и лекарску сведоџбу, да је дете калемљено кравијим богињама.

Учитељска скупштина у Србији. За овогодишњу учитељску скупштину, која је заказана да се одржи у Пожаревцу, пријавило се до сада преко 300 учитеља и учитељица само из Србије. Осим тога пријавило се много гостију и са стране. „Учитељско удружење" у Србији, веома лепо напредује има свој красно уређен педагошки лист „Учитељ", а броји до преко 900 редовних чланова, махом самих учитеља, које из Србије а које из осталих српских крајева изван Србије.

Долазак Лужичких Срба у Праг. Прошле недеље дошли су у повећој маси и Лужички Срби да посете чешко-словенску братску изложбу у Златном Прагу. Срби су дошли у Праг, предвођени од њиховог угледног књижевника Чернија. Када су ови српски гости ступили на простор изложбе, узе реч управитељ изложбе Шуберт, те заносно поздрави ову драгу словенску браћу, која исто ко и Чеси страдају од јаког и халапљивог туђина. У име Лужичких Срба захвалио се у дивном говору њихов свештеник Домалина. Одушевљење је било братско и у сваком погледу величанствено.

Читуља. У Осеку је 7. јула ове године умро и сарањен Лазар Поповић, прота вуковарски и парох осечки. Покојник је био вредан свештеник и добар Србин. А после 1861. год. писао је веома лепе чланке у „Застави" о преуређењу наше црквено-народне автономије. — Вечна му памјат!

Расписан натечај за шумарство. „Краљ. земаљска влада, одел за унутрашње послове, у Загребу, расписала је натечај за две штипендије по 500 форин. годишњих за редовите слушатеље шумарства на цар. и краљ. високој школи за земљоделство у Бечу, на које имају право завичајници краљевине Хрватске и Славоније, који су свршили средње училиште. Молитељи имати ће подписати реверс, да ће, буду ли добили стипендију, барем 10 година служити у јавној служби краљевине Хрватске и Славоније. Прописно обложене молбенице имаду компетенти најдаље до 15. септембра т. г. поднети краљ. земаљској влади, оделу за унутрашње послове, у Загребу."

Требају учитељи. Како нам јавља један пријатељ из босанског Брода, тамошња срп. народна основна школа потребује што пре, једног у сваком погледу ваљаног и спремног учитеља. Плата је 500 фор. па годину а уз то добија учитељ стан, огрев и велику башту за уживање. Дотични мора знати црквено појање, које му у дужност спада. Ко жели компетирати за ово место учитељско, тај треба што пре, да се обрати молбом и приложеним сведочанствима на српску православну општину у босна-Брод на Сави. Ово је врло лепа штација, те је ми сасвим искрено препоручујемо ваљаним и озбиљним српским учитељима и нашим пријатељима.

Буна у Ади. Пре неки дан завадише се ђаци земљоделске школе у Ади, са тамошњим занатлијским момцима те дође до велике туче и гунгуле, Кад је међу њих ступио професор дотичне школе рад да' их умири и растера, они и њега дохвате и добро га истуку. Ствар је после тога предата среском суду, који ће већ учинити своје.

Промовисани за доктора права и филозофије. Млади Србин Илија Прица, родом из Коренице у Лици, промовисан је у Загребу за доктора права. А Кос Драганић из Госпића опет у Лици, промовисан је у Бечу за доктора филозофије. Желимо младим Србима Личанима да достојно послуже науци и своме српском народу.

Велики пожар у Босни. Како нам јављају из Грачанице у Босни, тамо се је у прошли петак 7. (19.) ов. м. појавио веома велики и опасан пожар, који је скоро трећину Грачанице у пепео претворио; штета је велика те се до сада већ рачуна на 100.000 форинти.

Новосадски годишњи вашар. Идући новосадски годишњи вашар одржаће се 29. (10. авг.) 30. (11. авг.) 31. (12. авг.) јула ове године.

Одлазак Словенаца у Праг. Тамо у белој Љубљани устројио се је велики одбор, на челу са словеначким патриотом и народ. заступником Иваном Хрибаром. Овај одбор има да припреми све, како би браћа Словенци могли још 1. септембра отићи посебним влаком у Праг на ческу народописну изложбу. Не би ли се могло тако што и међу Србима удесити, како би и ми отишли у поносни Златни Праг, где ће нас уверени смо, права браћа Чеси усрдно дочекати на топле братске груди.

Прва чаковачка школа српских народ. игара, уз пријатељско суделовање гђице Јулке Белић, гђице Маре Галантове, гђице Санде Ујкобаријеве, гђице Миле Константиновићеве, гђице Даринке Петровићеве, г. г. М. Мештеровића, С. Поповића, М. Богојевића, Н. Николића и Ђ. Ђаковог, приређује у четвртак 20. јула 1895. год. у великој дворани „Хотел национал" велику народну забаву са дилетантском представом и закључним венчићем. Програм забаве је овај I. део: Школски надзорник. Шаљива игра с певањем у једном чину, од К. Трифковића. II. део: Француско-Пруски рат. Шаљива игра у једном чину од К. Трифковића. III. део: Игранка.

Навршила се већ прва половина године за претплатнике „Заставе", те их умољавамо, да без одлагања обнове претплату.

Дужнике наше молимо, да неодложно исплате свој дуг, јер ћемо иначе лист обуставити морати.

Пријатеље наше позивамо, да се заузму и набаве нам нове претплатнике.

Обраћамо пажњу на наше народне бројеве од петка, којима и најсиромашнији пријатељ народа може да прати српске и светске догађаје.

Књижевност и уметност.

Репертоар срп. нар. позор. у Винковцима Даљи репертоар је овако учињен: у четвртак 13. јула: „Вечити закон". Позоришна игра у 3 чина, написао Г. Чики, превео с мађарског Милан А. Јовановић. У суботу 15. јула: „Господар ковница". Позоришна игра у 4 чина, написао Жорж Оне, превео Милован Глишић. У недељу 16. јула: „Задужбина цара Лазара". Историјска слика у 5 чинова, написао Милорад П. Шапчанин. У уторак 18. јула: „Млетачки трговац". Драма у 5 чинова, написао Виљем Шекспир, превели Везић, Л. Костић и А. Хаџић.

Змајеве Снохватице. Змајеве Снохватице се штампају у Београду и биће готове прве половине јулија. За сада ће изићи две свеске уједно, и ако буде одзив читалачке публике онакав, као што наш Змај заслужује, то ће и остале свеске брзо једна за другом угледати света. Снохватице је наградила Матица Српска, а неколико је огледа штампано већ у Босанској Били, у Делу, у Бранкову Колу и другим листовима, те с тога није ни потреба, да се нарочито препоручују. Цена је књизи 2 динара или 1 форинта.

Потера. Тако се зове нов позоришни комад са песмама, што су га написали Јанко М. Веселиновић и Илија Станојевић глумац. Потера ће се приказати први пут септембра месеца на београдској позорници. Песме је компоновао познати композитор српски Даворин Јенко.

Нове приповетке Јанка М. Веселиновића, наскоро ће угледати света накладом књижаре Велимира Валожића у Београду под натписом Зелени Вајати. Изићи ће у три свеске и донеће ове приповетке: Јарани, Кевиљ и Богати сиротани. У свим се овим приповеткама црта живот српских сељака у Србији. — Цена је овој свесци 50 пара или 25 новч.

„Б. К."

Најновије вести.

Узрујаност у Белгији. У Белгији је велика узрујаност због новог школског закона, којим хоће да се школа изда у руке поповштини. Било је ових дана и јавних погрда и вређања самога краља, те су се поопштриле мере за његову сигурност и краљева стража је повећана.

Избори у Енглеској. До сада је изабрано 383 униониста, 139 либерала, 10 парнелита, 59 антипарнелита и 2 радника.

Голуховски код краља. Наш заједнички министар спољашњих послова гроф Голуховски отишао је цару и краљу у Ишл, да му поднесе извештај о текућим пословима. Тврди се, да је ово путовање у свези са бугарским неприликама.

Македонија. Још се једнако протурују вести о неким сукобима и немирима у Македонији, но тима се слабо може веровати, пошто их протурују Бугари и њихови пријатељи. Сад чак јављају, да је у Београду много руских официра, који одавде путују у Бугарску, да потпомажу устанак. Поред тога се и појачавање турске војене снаге јавља.

Трговачке вести.

Српско бродарско друштво. Пароброд „српског бродарског друштва," Делиград, у последње време био се тако покварио, да је био постао за употребу и саобраћај просто немогућ. Сада, нас извештавају да је исти пароброд оправљен и да ће кроз један месец а најлаље шест недеља, приспети у Београд и отпочети редовну пловидбу Дунавом. Сазнајемо, да је „Делиград" сада, као путнички пароброд од 450 индицираних коњских снага, са свим преправљен и обновљен; У истом року приспеће у Београд још један нов мали пароброд од 120 индицираних коњских снага, који носи име „Боксер."

Свиларство у Турској. За све области у отоманској царевини уводи се закон о производњи семена за свилене бубе по Пастеровом систему, који је до сада примењиван само за Бруску и Исмид.

Идући жељезнички конгрес. Идући међународни жељезнички конгрес држаће се у Паризу 1900. године, и како оданде јављају за тај се конгрес већ чине нужне припреме.

Вести из привреде.

Повластица српском пољоприв. друштву. На српској државној железници дата је српском пољопривредном друштву повластица у половину цене за пренос разних справа и машина које друштво стало буде из Београда у Крагујевац за војну фабрику.

*

Да се сачува лебац од буђи. Кад се хлебац извади из пећи ваља га метнути у џак од брашна, тако да се хлебови горњом кором додирују. За тим се врећа веже и обеси на промају. Кад нам устреба један хлебац ваља га један дан раније извадити, четком га овлажити и метнути у подрум. Овако може хлебац да се сачува неколико недеља а да се не убуђави.

*

Средство против кокошијих вашију. Кокошарник ваља добро попрскати водом, па онда посути чађу. Ваља чађу посути и сва она места где има тих вашију, а нарочито гњезда. Кад квочке, као што често бива, због вашију, не могу да леже на јајима, ваља испод гњезда сипати неколико шака чађи.

*

Вештачко бојадисање зумбула — пробано је у Енглеској. Лукац белог зумбула спусти се у раствор анилина и ту се остави да цвета. Обојадисана вода пење се у биљкине ћелијице и бојадише цвет. Веле да су тиме постигнуте многе прекрасне боје, које се у природи не налазе. Мисли се, да ће тај начин моћи да послужи за бојадисање других цветова.

Е. J. „Т".

Трговина.

Нови Сад, 13. јула. — Пшеница прве каквоће 6 фор. 20 нов. Пшеница средња 6 фор. — нов. Пшеница лакша роба 5 ф. 60—80 новч. Наполица 5 фор. 20—30 н. Јечам 4 ф. 60—80 н. Зоб 6 фор. 40—50 нов. Кукуруз у зрну 6 ф. ——— Маст 60 фор. Сланина сува 60 фор., дебела паљена 62 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки .	48 н.
„ средњи . . .	46 н.
„ лаки	44 н.

Све од 1 килограма.

Теоци .	8—16 ф. по комаду.
Јагњци .	7—12 ф. по пару.
Овци . .	— — ф. „

*

Стање воде под Новим Садом.

12. јула било је 3·58 метара, а 13. јула било је 3·49 мет.

*

Беч, 23. јула п. рим. (Ориг. извештај са марвеног вашара на св. Марксу од фирме Т. Бајић и Ђ. Остојић.) На данашњем вашару било је пријављено 4.162 к., а дошло је 808 ком. млађе врсте 3105 комада угојених мађ. соја —. Свега 3.913 комада дотерано.

У трговини је био промет пријатан.

Продавало се:

Прима роба	46—47 н. изнимно 48 н.
Средња „	45—46 н.
Сремска „	——— н.
Назимад „	46—48 н.

Ово су цене од килограма живо мерено, изузимајући потрошарину.

Цена је сланини 49 ф.

„ „ масти . 49·50 ф. Све од 100 кгр.

*

Беч, 22. јула п. р. 1895. (Извештај са воловског вашара М. Јосифовића, комисијона радња у Бечу Ст. Маркс.)

Тенденција је трома.

Пријављено је било свега 5930 ком. т. ј. 2950 мађарског, 1464 галичког и 1510 немачког соја, а продавало се: мађарски од фор. 54—60, прима до ф. 62, галички од ф. 55—60, прима до 63, немачки од фор. 56—63, прима до ф. 65·—, за 100 клг. клане тежине.

Потчињена марва, бикови и краве од ф. 22—34 за 100 кила живе тежине.

*

Беч, 23. јула п. р. (Извештај са свињског вашара од М. Јосифовића, комисијона радња у Бечу, Ст. Маркс.)

Пријављено је било свега 4162 комада, а смештено за продају 808 назимад и 3105 дебелих свиња мађарског соја.

Цене се доиста опет поправише, но услед јако строгих ветеринарских наредби ипак није могао промет ону живост задобити, која се спрам данашњег малог броја могла ишчекивати.

Код доста тешког промета се продавало:

Прима роба	од 46—48	новчића
Средња „	„ 43—45	„
Лака „	„ 38—41	„
Назимад „	„ 46—50	„

на килограм живе тежине без потрошарине.

*

Течај златног и сребрног новца
на будимпештанској берзи
12. (24). јула.

Дукати — — — — — —	5 ф. 73 н.
Наполеондори (20 франака) —	9 ф. 60 н.
Угарска златна рента — — —	123 ф. — н.
Аустријска златна рента — —	123 ф. 50 н.
Угарска крунска рента — —	99 ф. 50 н.
Немачке држ. марке (од 100 мар.)	59 ф. 55 н.

ПОЗИВ.

У редовну годишњу главну скупштину „Друштва за српско народно позориште."

Господо чланови „друштва за српско народно позориште" умољавају се, да изволе доћи у редовну годишњу главну скупштину која ће се држати у Новом Саду у суботу 22. јуна (3. августа) о. г. У 9 сахата пре подне у дворани „Матице српске".

Овом приликом напомиње се, да свака општина и правна дружина, у смислу §. 4. устава друштвеног, има права да бира на 100 фор прилога једнога, на 1000 фор. двојицу, а на више од 1000 фор. тројицу заступника за сваку скупштину друштвену.

Дневни ред за ову скупштину уставовљен је овако: 1.) Оверење присутни чланова; 2., Извештај председников о укупној радњи и стању друштвеном; — 3., Извештај управнога одбора о стању фонда позоришног; — 4., Извештај о рачунима главне благајне; — 5., Извештај о рачунима позоришне дружине; — 6., Извештај скупштинских прегледача о супер-ревизији рачуна позоришних; — 7., Извештај управе о стању и радњи позоришне дружине; — 8., Допуна трећине чланова управнога одбора; — 9., Одређење прорачуна на годину дана; — 10., Предлози, који се у смислу пословног реда поднесу скупштини; — и 11., Избор одбора за оверење скупштинског записника.

Из седнице управнога одбора „Друштва за српско народно позориште", у Новом Саду 17. (29.) јуна 1895.

Начеоник
„друштва за српско нар. позориште".
Др. Лаза Станојевић. с. р.

Сава Петровић с. р.
секретар.

РЕД ПЛОВИДБЕ

путничких парода, важи од 22. марта (3. априла) па до даље наредбе.

Из Новог Сада у Сланкамен, Тител: средом, петком и недељом у 6 сах. и 20 мин. у вече.

Из Новог Сада у потиске станице: недељом у 6 сах. 20 мин. у вече.

Из Новог Сада у Земун, Београд, Оршаву и Галац: средом, петком и недељом у 6 сах. 20 мин. у вече.

Из Новог Сада у Будимпешту: уторником, петком и недељом у 5 сахата у јутру.

Нови Сад, 22. марта (3. априла) 1895

Отправништво.

✝

Свима сродницима, пријатељима и познаницима јављамо тужну вест, да нам се нигда непрежаљени и незаборављени супруг, отац, таст и деда

СВЕТОЗАР СТАНКОВИЋ
трговац из Беча

услед напрасне смрти у Земуну 2. (14.) јула у 64-ој години живота свога у вечност преселио.

Тело милог нам покојника опојано је 4. (16.) јула у 3 сата после подне по православном обреду у цркви земунској.

У Вел Бечкереку, 7. (19.) 1895.

Ожалошћени:

Супруга: Јулијана Станковић. Син: Мита Станковић окр. инжењер из Врање. Кћи: Кристина Пирра рођ. Станковић. Зет: Лазар Пирра. Унука: Јулијана Пирра.

3—3

ОГЛАСИ.

У Иригу постојећа велика
ГОСТИОНА
за издавање је од 1. октобра по новом кален. За услове упитати код
ЂОРЂА ПУЉЕ,
Ириг.
3—3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења места српске вероисповедне забавиље на овомесном српском вероиспов. забавишту овим се стечај расписује.

Берива су следећа: 1.) 360 фор. а. вр. у име годишње плате, која ће се у месечним оброцима у напред издавати. 2.) 70 фор. у име годишње награде за огрев забавишта и стана забавиље. 3.) Стан у нарави или 60 фор. годишње у име станарине.

Рок стечају је 14. (26.) августа т. г.

Примећује се, да ће се само молбенице са потпуном квалификацијом у обзир узети.

Из редовне седнице школ. одбора српске православне црк.-школске општине држане у Чакову дана 3. (15.) јула 1895. г.

Јован Л. Максимовић, перовођа. **Петар Ђурић,** парох и председник.
3—3

ОБЈАВА.

Управни одбор за заједничко руковање општинским ритским земљама у тителском и жабаљском срезу, јавља да ће се за време од 1. августа 1895. до 15. маја 1896. право риболова у чурушком, надаљском, госпођиначком, жабаљском и гардиновачком делу рита на јавној лицитацији под закуп издавати.

Лицитација ће се држати 31. јула 1895. по новом календару у 9 сати пре подне у звању управног одбора у Тителу, где се могу и ближи услови дознати.

Уважене местне власти умољавају се, да изволе ову објаву до знања ставити.

Уједно се умољава, да се ова објава пре лицитације са потврдом, да је објава у месту до знања стављена, ритској управи поврати.

У Тителу, 19. јула 1895.

НИКОВИЋ,
председник.
3—3

СТЈЕЧАЈ.

У српско-православној мушкој школи у Сарајеву упражњено је мјесто једног учитеља. Плата му је 700 фор. (седам стотина фор.) годишње; за станариву и огрјев имаће 200 фор.

Тако исто требају и двије учитељице односно учитеља за српску вишу дјевојачку — односно основну — школу. Плата је за учитељицу 600 фор. (шест стотина фор.) а за учитеља 700 фор. (седам стотина фор.) годишње; за станарину и огрјев 200 фор. годишње. На ова мјеста имају првенство они, који су слушали вишу педагогију или имају оспособљење за вишу дјевојачку школу — и има ли би 200 фор. годишње плате више.

У исто вријеме нужна је и једна учитељица, која има нарочито оспособљење за ручни рад и шав женског одијела — да би могла предавати у српској вишој дјевојачкој школи. Плата јој је 600 фор. (шест стотина фор.) годишње а за станарину и огрјев 200 фор.

И учитељи и учитељице, који буду изабрани, имају послије сваких пет година службовања повишицу 50 фор. (педесет фор.) а у име путног трошка добиће 30 фор. а. вр.

Молитељи имају доказати: да су Срби — односно Српкиње — православне вјере и да су прописане науке свршили.

Молбенице са потребним документима, као и свједоџбу од своје политичке власти о владању, нека се поднесу потписаноме школском одбору најдаље до 10. августа по старом календару.

Сарајево, 6. јула 1895.

3—3 **Одбор српско-православних школа.**

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА
Ф. ГОЛДШТАЈНА
У ЗЕМУНУ
потребује једног доброг спомоћника, који може одма ступити.
3—3

ДУЋАН
ЗА МЕШОВИТУ ТРГОВИНУ

Стара и под насловом „код Ирижанина" **добро позната пошта** у Панчеву на главној јабучкој улици бр. 19, ћошак јабучке и Текелијине улице, са **потпуним намештајем и врло удесним станом** издаје се од 1. септембра т. г. п. нов. на три а и више година **под кирију**.

Евентуално се **цела кућа** под врло повољним условима из слободне руке **продаје**.

Ближа извешћа даје куће газда

Сава Живковић Ирижанин.
2—2 **у Панчеву.**

У истој кући издају се и два ново оправљена лепа стана под кирију и то одма.

МЕШОВИТА РАДЊА
КОСТЕ ЧОЛАКОВИЋА
У МРАМОРКУ
потребује једног солидног спомоћника који је вичан у мануфактуру и памуку. 2—3

ТРАЖИ СЕ
један шегрт из боље куће. Ступити може одмах.
ЈОВАН ЉУБИША
1—3 Стара Пазова.

ШПЕЦЕРАЈСКА И МЕШОВ. ТРГОВИНА
ПАЈЕ АРСЕНИЋА СИНА
У ИЛОКУ.

Препоручује своје добро снабдевено стовариште шпецерајске и мешовите робе као и разне боје трговину.

Увек држи на стовариште најбоље кафе, најфинијег зејтина за јело, најфинијег рафинираног шећера, брашна, пиринча, фине чоколаде, правог јамајка рума, руског меја, као и разне врсти деликатеса. Осим тога увек свежи минералних вода, као рojчера, селтерске воде, гисхиблера, рончењо (Roncegno) итд.

Даље велики избор разних вулова, вунице, сваковрсних конаца, фини сапуна итд., итд. 1—3

МЕШОВИТА ТРГОВИНА
М. П. МИХАЈЛОВИЋА
У ЈАРКОВЦУ
потребује једног помоћника и једног шегрта. Ступити могу одма. 1—3

За наступајућу сезону, нужни су за веће трговачке куће више стотина conmptoarista и трг. спомоћника у свакој бранжи, то наравно који мађарски и нешто немачки говоре. — Ко жели место моментално, или ти пак за идући месец, нек се изволи на мене писмено обратити, ја ћу га с драге воље прибележити, и за 14 дана ће моћи своје место заузети.

С поштовањем
Г. Балашевић
Budapest — Muzeum kőr ut. 23.

1 2 МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
МОРИЦА ОФНЕРА
У НОВОМ САДУ КОД ЗЛАТНЕ РУКЕ
потребује два ваљана помоћника и два шегрта из добре куће. Морају се лично пријавити и документе донети. Пут им се неће наплатити. Изискује се знање српског, немачког и мађарског језика. Ступање одма.

НА КРАЉЕВСКО ДОЗВОЉЕНОЈ
немачкој трговачкој школи у Митровици, која у овдашњем месту 4 године постоји, изобразују се ученици од 1. септембра почевши из места и са стране у свима комтоарским пословима као: у немачкој и мађарској кореспонденцији, у једноставном и двоструком књиговодству за дућане и банкарске радње и науци меница и свима врстама трговачких рачуна.

Исти могу на захтевање на ма којој јавној трговачкој школи у Пешти или у Бечу испит полагати.

Вољни и марљиви младићи могу већ за неколико месеци науку свршити и испит полагати.

Преко моје школе се код ма којег од овдашњих п. т. трговаца може распитати.

J. МОГАН
3 7 професор трговачке школе.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
СТЕВАНА Д. ШИЋАРЕВИЋА
У ТУРСКОМ БЕЧЕЈУ
потребује спомоћника који подпуно мађарски говори ступање одма. 3—3

ЗА ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНУ РАДЊУ
МИЛЕНКА НИКОЛАЈЕВИЋА
У РУМИ
потребан је солидан и вешт помоћник и један практикант. Ступити могу одмах или за 2—3 недеље. 2—2

МЕШОВИТА ТРГОВИНА ШПЕЦЕРАЈА
С. НЕНАДОВИЋА
У ИНЂИЈИ
потребује једног млађег помоћника и шегрта из добре куће. 2—3

Главни уредник: др. Емил Гаврила. За уредништво одговара: Никола Малешић. Срп. штампарија дра Свет. Милетића у Н. Саду.